

Special Item Lijfrentes

Op 1 juli jongstleden is de Wet toekomst pensioenen (Wtp) ingegaan. Deze nieuwe pensioenwet heeft vooral betrekking op het pensioen in de tweede pijler, maar ook de aftrekbaarheid van lijfrentes (derde pijler) wordt door deze wet geraakt. Onderdeel van de Wtp is ook dat lijfrente en werknemerspensioen meer gelijk worden getrokken.

In dit Special Item zullen we aandacht besteden aan de Wtp, waarbij de nadruk ligt op de derde pijler. Ook worden de renteontwikkelingen van het afgelopen jaar en de gevolgen voor lijfrenteproducten besproken. De Europese Centrale Bank (ECB) heeft 'de rente' in het afgelopen jaar meerdere malen verhoogd ter bestrijding van de torenhoge inflatie. We starten dit Special Item weer met de MoneyView ProductRating. In tegenstelling tot vorig jaar is er dit jaar geen ProductRating voor Lijfrente Sparen gemaakt. Per 1 juni van dit jaar is BLG gestopt met banksparen, waardoor het productaanbod te klein is geworden voor een ProductRating.

MoneyView ProductRating **Direct Ingaande Lijfrentes**

Ten behoeve van de ProductRating Voorwaarden zijn 13 Direct Ingaande Lijfrentes (DILLEN) op 27 kenmerken onderzocht. Het gaat om zes verzekeringsproducten en zeven bankspaarproducten. Voor de ProductRating Prijs zijn 12 producten onderzocht. Dat is er één minder dan voor de ProductRating Voorwaarden, omdat Onderlinge 's Gravenhage de tarieven niet heeft aangeleverd bij MoneyView. Er zijn 44 klantprofielen doorgerekend, waarbij is gevarieerd in leeftijd, looptijd en de hoogte van de koopsom. De prijsanalyse is gebaseerd op de peildata 1, 8, 15 en 22 oktober en 1 november 2023. Door voortdurende rentewijzigingen volstaan we niet met één momentopname.

★★★★★ PRODUCTRATING **VOORWAARDEN**

• **Reaal** Zuivere Lijfrente

★★★★★ PRODUCTRATING **PRIJS**

• **Allianz** Direct Ingaande Lijfrente

Het MPR-systeem voor de ProductRating 'Voorwaarden' omvat een puntensysteem, waarbij individuele productcriteria een score tussen 1 en 5 punten krijgen toegekend. De score 3 staat hierbij voor marktconform, de scores 4 en 5 voor meer dan marktconform en de scores 1 en 2 voor minder dan marktconform. Op deze 'basisscores' wordt vervolgens een weging toegepast. Bij de vertaling van de MPR-scores naar de MoneyView ProductRating worden de aan elkaar gerelateerde productcriteria bij elkaar gevoegd tot samenhangende clusters. De individuele MPR-scores per cluster worden bij elkaar opgeteld, waarna er per cluster eveneens een weging is toegekend. De aldus ontstane gewogen scores per cluster worden bij elkaar opgeteld waarna er een puntentotaal per product ontstaat. Voor een overzicht van de wegingsfactoren zie www.specialitem.nl

BLG is per 1 juni jongstleden gestopt met banksparen. Verder is het productaanbod sinds vorig jaar niet veranderd. De 'duurste' bancaire DIL is sinds de introductie van het banksparen altijd financieel gunstiger geweest dan de 'goedkoopste' verzekerde DIL. Vorig jaar wonnen de verzekeringen echter ineens de strijd op prijs van de bankspaarproducten. Verzekeraars volgden onmiddellijk de stijging van de marktrente, terwijl de banken achterbleven. Dit jaar komen de rentes van de banken wel weer dichterbij die van de verzekeraars. De stijging van de bankspaarrentes was groter dan de stijging van de marktrente en dus van de rente van verzekeraars in het afgelopen kalenderjaar. De Direct Ingaande Lijfrente van Allianz is dit jaar gemiddeld de voordeligste verzekering. Merk hierbij op dat een verzekering bij

vroegtijdig overlijden achteraf gezien een ongunstige keuze kan zijn geweest. De uitkering stopt na overlijden en de resterende waarde vervalt aan de verzekeraar. Een bancaire DIL gaat bij overlijden over op de nabestaanden.

Op voorwaarden scoort de Zuivere Lijfrente van Reaal net als vorig jaar weer vijf sterren. In het algemeen hebben de verzekeraars nog steeds meer mogelijkheden dan de banksparaanbieders. Je kunt bij verzekeraars terecht als je gebruik wilt maken van faciliteiten uit het pré Brede Herwaarderingsstijdpak (oud regime), zoals een overbruggingslijfrente, en je kunt tevens stijgende lijfrentes verzekeren. Ook is een zeer kortlopende uitkering mogelijk, mits de sterftkans minimaal 1% bedraagt

MoneyView ProductRating Lijfrente Beleggen

Voor de ProductRating Prijs zijn 28 lijfrente-beleggingsproducten onderzocht. Het gaat om vier verzekeringsproducten van twee aanbieders en 24 bankspaarproducten. Hierbij zijn 30 klantprofielen doorgerekend op peildatum 1 november 2023. Ten behoeve van de ProductRating Voorwaarden zijn dezelfde 28 producten onderzocht op 40 kenmerken.

★★★★★ PRODUCTRATING **VOORWAARDEN**

★★★★★ PRODUCTRATING **PRIJS**

- **Brand New Day** Pensioenrekening en ZFP-Pensioenrekening
- **Pensioenbeleggen.nl** Pensioenbeleggen.nl (Index People)

- **Centraal Beheer** Extra Pensioen Opbouw
- **BrightPensioen** BrightPensioen
- **Meesman** Meesman Indexbeleggen Pensioen

Het productaanbod is het afgelopen jaar gewijzigd. Dexxi is overgegaan naar Semmie, BLG is gestopt met lijfrentebeleggen en Scildon is gestopt met de Nova Polis. Nieuwe aanbieders zijn Axento, Centraal Beheer, Nationale-Nederlanden, OAKK en Stan&Wende. De Goudse scoort dit jaar geen vijf sterren meer, doordat het beleggingsaanbod flink is versoberd. Index People behaalt met Pensioenbeleggen.nl dit jaar wel de vijf sterren. De (ZFP) Pensioenrekening van Brand New Day behaalt wederom de hoogste score op voorwaarden, met name vanwege de ruime beleggingsmogelijkheden. Er kan zelf worden belegd in fondsen, maar je kunt ook laten beleggen in modelportefeuilles. Verder is het mogelijk om (vrijwillig) te kiezen voor lifecycle-beleggen en je kunt dit ook altijd direct aan- of uitzetten. De beleggingsmogelijkheden binnen de Pensioenrekening zijn zelfs toegenomen. Naast zelf beleggen in beleggingsfondsen en laten beleggen in standaardmodelportefeuilles, biedt Brand New Day nu ook groene modelportefeuilles. Bij de ZFP-Pensioenrekening wordt Modelbeleggen niet meer aangeboden.

Bij de prijsvergelijking is voor alle producten gerekend met een bruto rendement van 6%, ongeacht het product. Er wordt belegd volgens een neutraal profiel of in een combinatie van aandelen en obligaties. De in het verleden behaalde rendementen van het fonds of de vermogensbeheerder zijn geen onderdeel van de prijsanalyse. De prijs wordt bepaald middels het volledig doorrekenen van een profiel tot een eindkapitaal op pensioendatum. Hierin worden aan- en verkoopkosten, beheerkosten, kosten van de beleggingsrekening, administratiekosten, lopende kosten van beleggingsfondsen of -profielen en andere voorkomende kosten meegenomen indien deze kosten van toepassing zijn. Bij verzekeringen worden ook de positieve of negatieve risicopremies meegenomen. Het verschil tussen het eindkapitaal op 6% netto rendement (dat is voor alle producten gelijk) en op 6% bruto (berekende eindkapitaal) is het kostenpercentage. MoneyView bepaalt een kostenpercentage door het profiel volledig door te rekenen, zodat ook nominale kosten, een eenmalig bedrag bij aanvang, transactiegerelateerde kosten of zelfs een eventuele performance fee worden meegerekend.

Trends & Ontwikkelingen Toegelicht

Wet toekomst pensioenen

De Wet toekomst pensioenen (Wtp) trad in werking op 1 juli van dit jaar. Met deze wet wordt het pensioenstelsel volledig herzien. Voor werknemerspensioenregelingen (tweede pijler) geldt dat alle regelingen de vorm van een premieregeling

met een per werknemer individuele beleggingspot moeten worden. De Wtp heeft ook consequenties voor de derde pijler. De aftrekmogelijkheden zijn voor wat betreft de hoogte en de duur verruimd.

Verruiming jaarruimte en inhaal-/reserveringsruimte

De belangrijkste wijziging is de verruiming van de jaarruimte. De maximale lijfrenteaftrek bedroeg 13,3% van de premiegrondslag en stijgt door de nieuwe wet naar 30%, wat gelijk is aan de maximumpremie (exclusief eventuele compensatie) die geldt voor het werknemerspensioen. De maximale jaarruimte stijgt hierdoor van € 15.317,- naar € 34.550,-. Door deze verruiming in de derde pijler krijgt een zelfstandig ondernemer, DGA of werknemer zonder pensioenregeling dezelfde fiscale ruimte om een pensioen op te bouwen als een werknemer in de tweede pijler. Deze verruiming geldt met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.

Doordat er in 2023 nog van 6,27 x factor A en de oude fiscale franchise van € 13.646,- mag worden uitgegaan, is er in 2023 sprake van extra fiscale ruimte. Vanaf 2024 dient namelijk van dezelfde franchise als bij het tweede pijlerpensioen te worden uitgegaan en die bedraagt in 2023 € 16.322,-.

Ook de inhaal- of reserveringsruimte wordt verruimd. Het aantal jaren dat ingehaald mag worden stijgt van 7 naar 10 jaar en het maximum bedrag stijgt zelfs naar € 38.000,-. Dit is een flinke stijging, aangezien dit nu nog € 8.065,- bedraagt als je meer dan 10 jaar te gaan hebt tot de AOW-leeftijd of € 15.922,- als dat korter is dan 10 jaar.

Maximumleeftijd aftrek lijfrentepremies

De maximumleeftijd voor lijfrenteaftrek wordt met vijf jaar verruimd, waardoor deze mag worden afgetrokken tot vijf jaar na de AOW-ingang. Tot nu toe mocht een

lijfrente-uitkering wel uiterlijk vijf jaar na de AOW-leeftijd ingaan, maar met de nieuwe regelgeving mag dus tijdens die periode ook nog inleg worden betaald en afgetrokken.

Factor A

De factor A staat voor de pensioenaangroei en die heb je nu nog nodig om te berekenen wat de maximum jaarruimte is. Een werknemer die in een pensioenregeling van een werkgever valt, brengt nu 6,27 x factor A in mindering op de berekende

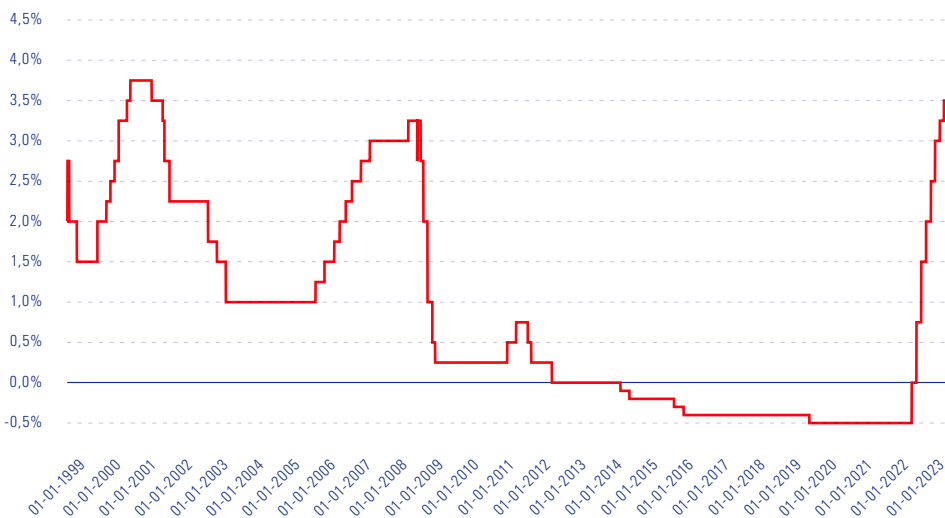
aftekruimte. Vanaf volgend jaar wordt deze '6,27 x factor A' vervangen door een bedrag dat gelijk is aan de pensioenpremie die de werkgever heeft betaald in het voorgaande belastingjaar voor het ouderdomspensioen.

Renteontwikkeling op spaarproducten

Het doel van de Europese Centrale Bank (ECB) is het waarborgen van voldoende prijsstabiliteit in de eurozone. Onder prijsstabiliteit wordt een inflatie van onder, maar dichtbij de 2% verstaan. Daar zaten we het afgelopen jaar ver boven. De ECB heeft de officiële rentetarieven meerdere malen verhoogd met als doel de inflatie te beteugelen. De rente werd in september van dit jaar tot 4% verhoogd en het is daarmee de tiende verhoging in een jaar tijd. De president van de ECB denkt nu dat de inflatie in de eurozone in 2025 weer op het gewenste niveau zal

zitten. Bovendien gaan de renteverhogingen langzamerhand economische impact hebben. De ECB-rente die hier wordt bedoeld, is de rente die banken krijgen als ze geld stallen bij de ECB. Als banken zelf meer rente krijgen, zullen zij, naar men hoopt, ook de rentes voor hun klanten verhogen. Dat leidt tot meer sparen en minder lenen en de bestedingen zullen minder zijn. Uiteindelijk moet dit de uitzonderlijk hoge inflatie doen afnemen. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de ECB-rente te zien.

ECB-RENTE SINDS 1999

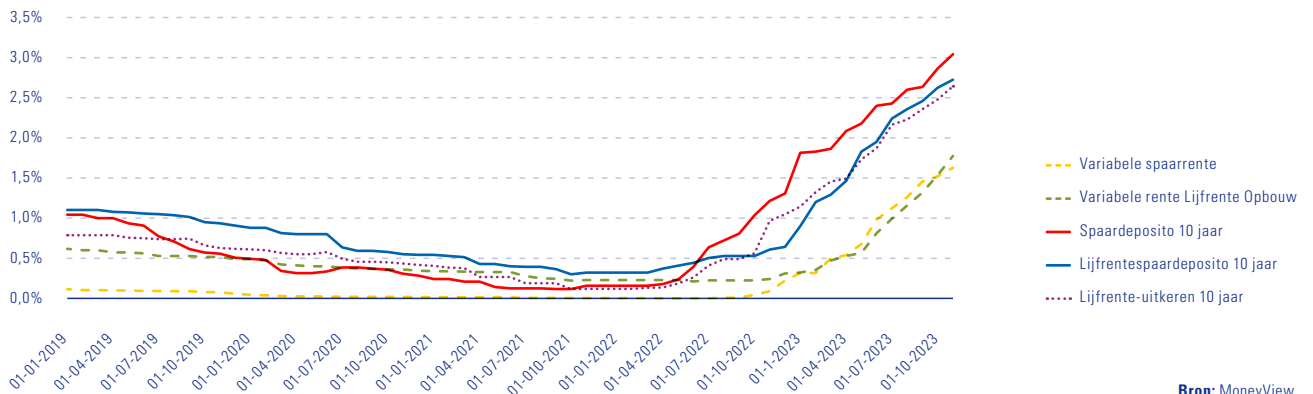

Bron: ECB

Waar we jarenlang zelfs een negatieve rente hebben gehad, vloog de rente sinds juli 2022 heel snel omhoog. Dat zou gevolgen moeten hebben voor de rentes op spaarrekeningen en bankspaarregelingen, maar ook op verzekeringsproducten met een gevoeligheid voor de rente. In de grafiek hieronder is te zien dat de variabele rente op een dagelijks opvraagbare spaarrekening en op een lijfrentespaarrekening beide flink omhoog zijn gegaan. Datzelfde is zichtbaar voor de spaardeposito's en lijfrentedeposito's.

Gedurende de periode dat de ECB-rente negatief was, werd voor lijfrenterekeningen altijd nog een kleine rentevergoeding gegeven. Voor dagelijks opvraagbare spaarrekeningen was 0% en zelfs een negatieve rente een tijd lang vrij normaal. Momenteel is dit beeld anders. We hebben voor de spaarrentes overigens alleen gekeken naar de gangbare Nederlandse aanbieders. De gunstige spaarproducten van bijvoorbeeld spaarbemiddelaar Raisin zijn niet meegenomen.

GEMIDDELTE SPAARRENTE T.O.V. LIJFRENTESPAARRENTE

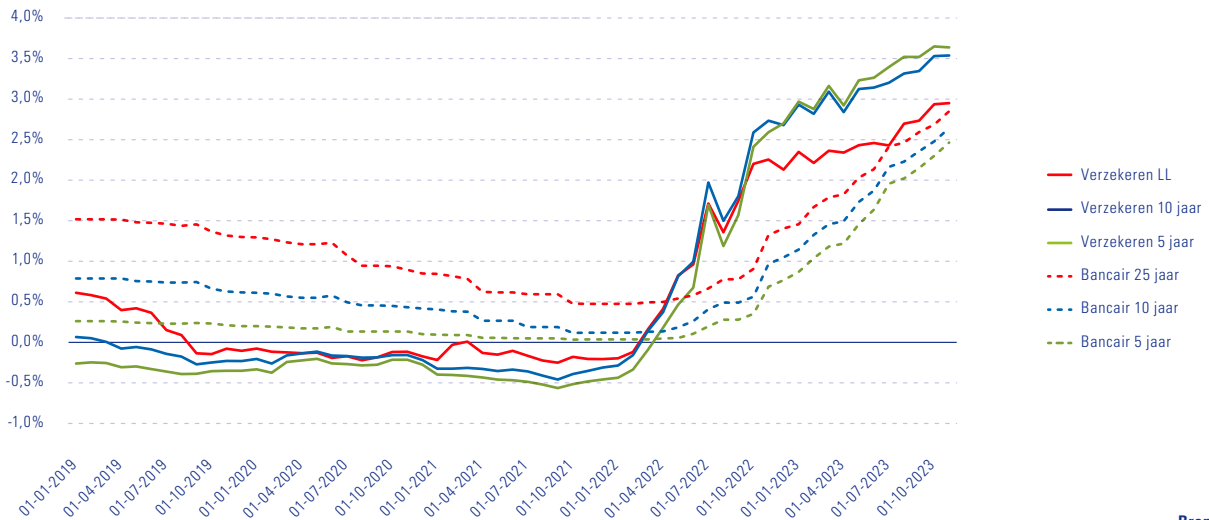

Bron: MoneyView

In het Special Item van 2022 zagen we dat de gevolgen van de renteverhogingen van de ECB voor de bankspaarrentes beperkt waren, maar dat verzekeraars de renteontwikkelingen direct volgden. Het gevolg was dat we na een jarenlang beeld dat het duurste bankspaarproduct altijd nog goedkoper was dan de goedkoopste

verzekering ineens kantelde. Dit jaar hebben we bekeken of dit beeld zich heeft gecontinueerd. In de grafiek op de volgende pagina is de gemiddelde rente voor een aantal looptijden weergegeven, met onderscheid in Verzekeringen en Bancaire lijfrentes.

ONTWIKKELING GEMIDDELDE RENTE VOOR DIRECT INGAANDE UITKERINGEN VAN 2019 T/M 2023

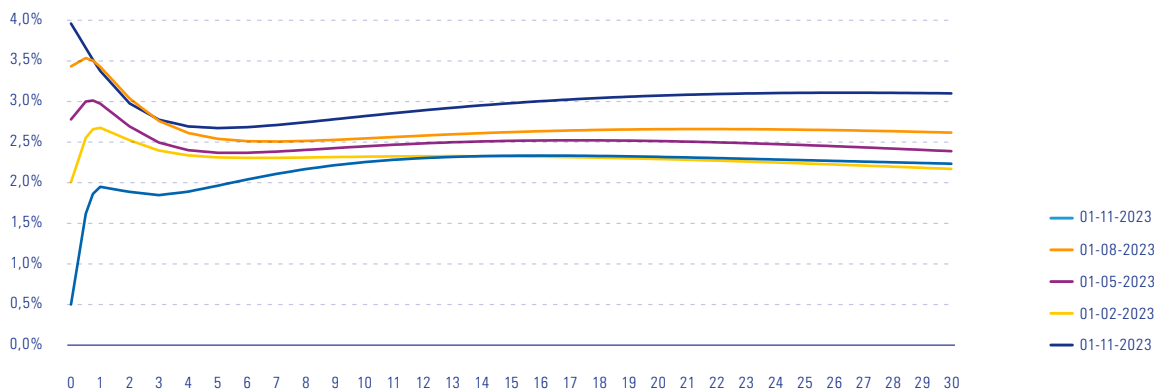
Bron: MoneyView

Er vallen twee dingen op als we naar de renteontwikkeling in het afgelopen jaar kijken. Ten eerste is de stijging van de rente bij de verzekeringsproducten afgevlakt. Voor bancaire producten is de rente juist harder gaan stijgen, waardoor de rentes elkaar weer naderen. Ten tweede is de volgorde van de lijnkleuren bij banksparen en verzekeren tegengesteld. Dat betekent dat de looptijd van een product kennelijk een tegengestelde invloed heeft op de hoogte van de uitkering. Bij bancaire producten zien we het normale beeld dat een deposito met een langere looptijd een hogere rentevergoeding kent. Bij verzekeringen geldt dat niet.

De basis van een verzekeringstarief is vaak een bepaalde risicovrije rentetermijnstructuur van de ECB of De Nederlandsche Bank (DNB). Een rentetermijnstructuur,

ook wel Yield Curve genoemd, geeft het verband aan tussen de looptijd van een verzameling gelijksoortige leningen en het rendement. Als de rente hoger is bij langere looptijden, spreken we van een normale rentetermijnstructuur. Onder normale omstandigheden is dit verklaarbaar door het feit dat langer geld uitlenen risicovoller is dan kortstondig geld uitlenen. De risico's van langer geld uitlenen zijn renteschommelingen, inflatie en wanbetaling. Een jaar geleden hadden we een normale rentetermijnstructuur. We zien echter dat er momenteel min of meer sprake is van een inverse rentetermijnstructuur. Op een aantal momenten tussen 1 november 2022 en 1 november 2023 zagen de yield curves voor AAA-staatsobligaties er volgens de ECB uit als in de grafiek is weergegeven.

ECB RENTETERMIJNSTRUCTUUR NOVEMBER 2022 TOT NOVEMBER 2023

Bron: ECB

De uitkering van een direct ingaande lijfrenteverzekering wordt bepaald door elke verwachte uitkering contant te maken tegen de rente behorend bij de looptijd van de yield curve die hoort bij de duur die zit tussen de ingangsdatum en de uitkering. De uitkering na 1 jaar wordt contant gemaakt tegen de rente bij looptijd 1 jaar, de uitkering na 2 jaar tegen de rente bij looptijd 2 jaar, etc.

Als je een rentetermijnstructuur van een direct ingaande lijfrenteverzekering omrekenet naar een vlakke rente voor de hele looptijd, dan zie je nog geen stijgende lijn. Dus een verzekerde DIL met een kortere looptijd kan een beter rendement hebben dan een met een langere looptijd. We leven in verwarrende tijden...

Special Item Agenda

DECEMBER: **TWEEWIELERVERZEKERINGEN**

>> [Klik hier](#) voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating Tweewielerverzekeringen 2023

JANUARI: **OVERLIJDENSRSICOVERZEKERINGEN**

>> [Klik hier](#) voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating Overlijdensrisicoverzekeringen 2024